

Η ηθική ετερονομία στο Χριστιανισμό (Αθανάσιος Κορώνης, MSc στην Ορθόδοξη Θεολογία - Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Φαινομενικά η Χριστιανική ηθική είναι ετερόνομη, διότι οι όροι της επιβάλλονται υπό μορφή ιερών εντολών από εξωγενή πηγή, τον Θεό. Ο άνθρωπος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τα θεϊκά προστάγματα επιμελώς και αδιαμαρτύρητα. Τη εικόνα της ετερονομίας ενισχύει ο τρόπος σύστασης της Εκκλησίας, η λειτουργία της, δηλαδή, σαν ένα κοσμικό οικονομικό ίδρυμα με κεντρική εξουσία (ιερατείο). Η τήρηση των ιερών κανόνων δεν επαφίεται πλέον στην οικειοθελή αποδοχή τους, επειδή, έχουν θεϊκό κύρος, αλλά επιβάλλονται από ιεράρχες οι οποίοι ποιμαίνουν του πιστούς. Οι πιστοί τρομοκρατημένοι από τις «ιερές» απειλές περί τιμωρία της ανυπακοής, υποχρεώνονται να υποκύπτουν στη βουλή των εξουσιαστών τους για να μην βρεθούν εκτός σωτηρίας. Όντας μέσα σε αυτή τη κατάσταση ο άδολος πιστός χάνει την ελευθερία της βούλησής του και την ηθική του αυτονομία. Είναι δύσκολο να διακριθεί με σαφήνεια η μορφή της χριστιανικής ηθικής παρά τις κατηγορίες για ετερονομία από Δυτικούς διανοητές. Η βασική αιτία είναι η συνύπαρξη και η διάδραση της με τον καπιταλισμό ο οποίος προωθεί την άκρατη

ελευθερία σε όλους τους τομείς της ζωής.

Η επαφή της Χριστιανικής ηθικής με τις καπιταλιστικές θεωρείς ζωής απαξίωσε κάθε είδους ηθική διότι τα μέλη των σύγχρονων κοινωνιών προτιμούν να ζουν χωρίς ηθικούς κανόνες. Παρά την δυσόιωνη προοπτική για το μέλλον της χριστιανικής ηθικής, ορισμένοι διανοητές υποστηρίζουν ότι είναι δυνατόν να υπάρξει αυτονομία στην ετερονομία μιας θρησκείας. Ο Φρόμ πιστεύει ότι αν αποσυνδεθεί η αίσθηση της αυτονομίας από το είδος (τύπο) της ηθικής τότε θα προκύψει αυτονομία. Διότι η αυτονομία εξαρτάται από την προοπτική με την οποία βλέπει το άτομο την ηθική. Στη σύγχρονη κοινωνία των δίχως όρια απολαύσεων γεννάται το ερώτημα αν ένα άτομο το οποίο επιλέγει να ακολουθήσει πιστά το δρόμο του Θεού είναι αυτόνομο ή ετερόνομο. Αν υπάρχουν περιθώρια, δηλαδή, μερικής έστω παρέμβασης του στην διαμόρφωση της σχέσης του με τον Θεό και τους ανθρώπους. Στο χριστιανισμό υπάρχει εγγενής ελευθερία την οποία χάρισε ο Θεός στον άνθρωπο με την έλευση του Υιού του, επομένως ο άνθρωπος είναι φύσει ελεύθερος. Και γίνεται ουσιαστικά ελεύθερος όταν ακολουθεί οικειοθελώς πιστά τις εντολές του πλαστουργού του. Η αγνή Χριστιανική ηθική εφόσον πηγάζει από το πρόσωπο του Χριστού και ορίζεται από την διδασκαλία του είναι αυτόνομη. Επιπλέον είναι μια επαναστατική και αντιαυταρχική ηθική κατά τον Φρόμ.

Η εικόνα της ετερονομίας στη Χριστιανική ηθική οφείλεται στην σταδιακή απομάκρυνση των εκκλησιαστικών ταγών από το πρωτογενές νόημα του θείου κηρύγματος. Αποτέλεσμα αυτής της εννοιολογικής απόκλισης ήταν η αλλοίωση

των εννοιών του Θεού και της θρησκείας οι οποίες ξευτελίστηκαν σε τέτοιο βαθμό που κατέληξαν σε αυταρχικά μέσα επιβολής. (Κόιος, 2004: 85-88) Οι πιστοί πρέπει να συμμετέχουν ισότιμα στο γεγονός της Εκκλησίας, να ακούγονται, δηλαδή από τους κληρικούς όχι να τους ακούν μόνο. Δυστυχώς οι κληρικοί μόνο μιλούν και αλλοιώνουν την Χριστιανική παράδοση. Το κήρυγμα των αποστόλων αφορούσε την έλευση της βασιλείας του Θεού , δηλαδή της Εκκλησίας στην οποία μπορεί να δει και να συμμετέχει ενεργά ο κάθε πιστός. Οι κληρικοί δρώντας στα πλαίσια της Εκκλησία είναι οι δάσκαλοι και οι ποιμένες των πιστών τους οποίους θα οδηγήσουν στην Βασιλεία του Θεού. Η διδασκαλία τους δεν θα γίνεται θεωρητικά αλλά μέσα από την κοινωνία στην κοινή ζωή. Αυτό τον ποιμαντικό ρόλο αναζητά ο πιστός από τους ιεράρχες του. Τα βαθυστόχαστα ρητορικά επαγγελματικού ύφους στα κηρύγματα δεν αγγίζουν τη ψυχή του και του προκαλούν πλήξη. Όσοι εκκλησιαστικοί κήρυκες δεν κατανοούν αυτή την ουσία «ακούν μόνο τη φωνή τους» και δεν ακούν τις φωνές του ποιμνίου τους για να μάθουν την ψυχή του. Δυστυχώς αυτοί οι κληρικοί δεν βελτιώνονται με τον καιρό διότι γερνούν και παράλληλα ανερχόμενοι στην ιεραρχία αποκτούν μια έγερση. Αυτή τους οδηγεί σε παραληρήματα και σε αποκοπή τους από την αλήθεια της χριστιανικής ζωής. (π. Φάρος,2000:100-101)

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)